

Paoro Karata Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúira ti'tijoe ooweru tiame, Karata ti'tiopachiami mochikame. Nee Paoroa, weratiame neea weratio, nape ki aaata ti'tijoe, aaataei ki uhjuratiamenia ti'tijoe; aaata no'o weerakao Apoe Riosie Weratiame iintokamepua, Apoe Eesusi Noonora tiame, Apoe Eesusi oijenatekame. ² Nee yooma no'o ahjama Riosichi poponichitia mochikameo, pipinichitia tiame, i'ka iyosi iyotesa aamo uhjuriamenia, yooma Kaarasia weechiami mochikameopua ti'tiopachi. ³ Nee taamo Noono Riosio, Apoe Riosie Weratiameopua tiameo, ta'iria aamo erakoa mochitejeraninia iikachio. ⁴ Apoe Riosie Weratiamea, taamowichio pejana mukukame puua, taamo tatakoririao natetetiame itipimichiopua, yooma i'ka weechi ki ka'karuma nokiwachio, newipapuawichiopua; wa'a e'rakame taamo Noono Riosia, yooma taamowichio. ⁵ Riosio wa'a e'rariopa taamowichio, te'ta ki nu'uti iyoriwa te'teremete teemea, kiisi ki wahjiamesi ki nu'uti tiamee. Taamo Noonochi wa'a te'teresaa teemea, tisia kaawe enemapua.

*Ki'tiame piirechi tuuyewaria, taamo
newipateme tiamea*

6 ¡Ai eeme! Kiisi pichikeme e'ramenia pu'ka aamo te'teriaio. ¿Kiisi tehpekosa toayame eemea, pu'ka Riosie aamo paajutetiao, aamoo Riosie Weratiamechi paparamichioo? ¿Kiisi tehpe toakamekosa eemea, te'ta aamowichio kaawe iintokameo? ¿Eemea ki tehpe sewina iikamepua, aamo kaaweruma tuuyewarikamera na'naritoaio? 7 Piirechi tuuyewari newipaniamea, ki'tiamepua. Puuu sewina tiame aamo masitiamea, oowera pichiwameka chaachapamepua, eina nokaka Riosie Weratiame tuuyewario, sewina aamo ijikimichiopua pukachio. 8 Nape aataoi sewina tiame masitesoopua ki taamo aamo masiteriachitia, taamooio enesoo, Riosi ku'iwarikooi tewekachi eenakamekooipua, pu'ka se'wi masitiamechio neeea, te'ta Riosi kokosari ahjachi wichisaa, tísia kaawe enemiipua. 9 Wa'a cheekamekai eenechi wa'a aamo tuuyamenia, aata se'wi masitiame enesoo, ohso kaawe Riosie kokosatíaa, kaawe enemipua. 10 ¿Aatana kaawe eramichio no'o ihsíame maaena eemea, ti'tijoeriwichio, Riosikamerawichiokosa? Ti'tijoeri kaawe eramichio ihsíame enesaania, ki Riosie Weratiamewichio ihsíame enemiinia.

Aatia tiichipa weratiame Paoroo

11 No'o nayewatuaa, Riosi inatarichi o'iniakamera ihsíamenia, ki aata ti'tijoeri inatarichi eenamekamera, Riosie newipaniamechi simiyamekamera. 12 Ihji no'o nayewatuaa, Apoe Eesusi Riosie Weratiame kiatiamenia, kiisi aata tijoe, puuu Riosie

Weratiame i'ka wa'a tiame no'o inatapatekao, kihta aaata ti'tijoe, masitetiamenia. ¹³ Eemea nane'rekamepa no'oo, pukeri simiyachio achini ihsika no'o yasitoriopua i'isaerichio, neeea pariserokaio pehjío. Neeea i'isaeri ti'tjoerichio, tísia i'isaeri nokiwa yoorewa, iyoriamekainia. Pu'ka taawechiamio neeea, naanariamekai neeea Riosichi paparaka mochitoameo, sa'runanareka ahpo Riosichi paparao. ¹⁴ No'o wa'api isaerichio, epeche tiamekai neeea, no'o noonorie ehkoriai iyoriwa nokariame neesetowachio, epeche ki no'o kekechuma tehtemarichitia. ¹⁵ Nape neeea wa'a tiamekaio, ke'chu naawai Riosie utiame eneriamepua. Riosia no'o weripasoopua, ahpo Taanae no'o paaekamepua, apochi paparamichio. ¹⁶ Waikao Riosia apoe wa'api no'o weerakamepua, ki isaeri ti'tjoerichi no'o nayewatumichio, ahpo kaaweruma tuuyewariopua, ahpo Taanachi simiyame nayewatumichio tiame, taamo tatakoria newipatewa iintoriaopua. I'ka wa'a tiame no'o wa'a iintotiameo, ki aaata tuuyekamenia. ¹⁷ Wa'a o'inia neeea seenepi Aarawia weechi simikania, ki aaata tuuyesaopua pehjo Eerusareni simikao Eesusi ajawariachio, ke'chu Eesusi no'o weeroi Eesusie ajawatiame. Aarawia o'inia waikao, Raamahko eenakania eenechio, no'o o'inia simiriachio. ¹⁸ Paika paamuparichi neipao, Eerusareni moenakania waikao Peero machimia Seepa tewaniameopua tiame, wa'a yasakania waikao oosa mariki aampa mariki taawe, ahjama nayewaka Eesusichi

simiyameo aachin te'tewa. ¹⁹ Wahjachi Eesusi ajawatiameo, ki tetewikania pu'kao; Saantiaoche machikania wa'ao, pu'kao Aakowo teewaemeopua tiame, Apoe Eesusi Paamira poonira. ²⁰ Ihji no'o aamowichio iyotiaa, Riosi tetewachio, te'ta pichiwa puuua. ²¹ Eerusareni o'inia, Siiria weechi simikania waikao, wa'a o'inia u'matosao, Siirisia weechiami eenaka, wa'ami oikania waikao. ²² Wa'a no'o oioio Uurea weechiami mochikamea, ki no'o machiyamea weemera enepakame Eesusichi paparameo, ²³ oowera eee chaachapaniame no'o inamuka mochitoriaipua: “Nee, puuu pukeri taamo Eesusichi paparameo ko'inariameaio, apoepechi o'ineriatapua ehpeo, Eesusichi simiyame paparaniame masitekao, pu'ka Eesusichi paparaniameo pukerio, sa'runanariaio.” ²⁴ Wa'a tiame no'o inamukapaopua, tisia kaawe erakoka Riosichio, ki nu'uti cheriwema ki'yarepua, Riosi iintoriawichioopua noochio.

2

Wahjachi Eesusi ajawaria Paoro uuna

¹ Neipamionia, oosa mariki aampa naao paamupari u'matsoopua, wa'ami mehka weechiami masiteka yaajatoaio, eenechi Eerusareni eenakania, wa'a eenaiopa neeea, Wenawe yeeka oiyamekania, Tiito tiame. ² Wa'a Eerusareni no'o simiriao, Riosie wa'a erapatetiapa wa'a simikania. Wa'a Eerusareni asisapaonia, wa'a tiopachi pa'pamiratoame ne'nemia simikania, no'o ki i'isaeri ti'tijoerichi no'o nayewaturia

tuuyemia. Pu'ka pa'pamiratoameo yeetaeka mochiwaka tuuyekania wa'ao, aachin teeka masiterio no'oo, Eesusichi paparatekao, pu'ka tatakoririao, Riosie cheriwepuawichioopua newipateka. Wa'a tiame tuuyekania pu'ka pa'pamiratoameo, nane'renariapa neeea aatia chaachapamerikoopua, ki kaawe e'retiaapa, ki kihtawichio itipimichioopua ookapi ahka pu'ka pa'pamiratuamewichioo, no'o nayewaturiao.

³ Wa'ao neeea, utewa taamo yorapuame maaeyainia siichitepuwachi simiyame taamo masitemichioo, taamoo Riosichi kaawe teerepuawichioo. Nape pu'ka wa'a tiameo, kihta no'o chaachapakapua. Tiitoai, Rieko tijoekaiopua ki isaeri, kihta noonotetiapua pu'kao, siichitepupuawichioo.

⁴ Naatiche utewa chaachapakaipua Tiito siichitepupuawichioo, wahjachi ki paaetiai wa'achi muikame no'o pa'pamiratuame ahjama nayeoio. Puuua, taamo chaachapamia keepumia e'nakamekaipua, no'oo Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame nayewamia. Puuukamera siichitepuwa simiyamekamera taamo masitemichio utewa chaachapaipua, taamo eenechi Moise nuurari nokiwaetere nokisimichioopua.

⁵ Nape neeea no'o ahjama e'enakame tiamea, kiisi e'rakapua siichitepuwachi simiyameo, pu'ka Riosi tuuyewari aamo masitetiameo, wa'apitia itipimichioopua aamo masiteretiachitia, kihta sewinatatiame, Riosichi simiyame te'ta pichiwariraopua.

⁶ Nape puuu Eesusichi ajawaria epeche yoorewachitia tetewiniameaipua, kihta aampachi sewina

chaachapakapua no'o nayewaturiao. Noochio, puuu epeche yoorewa tetewiniameo, ki epeche weruma tiame tetewikania noochio, taamoo Riosio, wa'achitia napati taamo te'terio tuuyopa. ⁷ Ohsotia puuu wa'atia kaawetakapua no'o naewaturiao, aapoeo nare'rekapa Riosi wa'api iintoriopua taamo na'pa ajawakao, no'oo ki i'isaeri ti'tijoerichi simitemichio uhjurakapua naewatumichioo, Peeroo, siichiteputiame ti'tijoerichi uhjurakapua nayewatumichioo. ⁸ Wa'a tiichipa puuu wa'api Riosi ihsiriopua taamo na'pa ajawakao, Peeroo, siichitepuwa nokiwamechi uhjurakapua pu'kao, no'oo, ki siichitepuwa nokiwamechi ti'tijoerichi uhjuratania. ⁹ Wa'a e'erakosaapa, puuu te'ta pa'pamuratuamea tiopachio, Saantiaoa, Peeroa, Waania tiame, taamo ahjamina sekachi chapika no'oo Wenaweo tiameo, taamoo ki i'isaerichi uhjurakapua wa'ami nayewatumichioo, wa'a ikisaopua, taamo kaawe teetonurekapua. Aapoe puuu pa'pamiratuamea, wa'api itipikapua waikao, i'isaeri ti'tijoerichi nayewatumia tiame. ¹⁰ Naatiche taamo te'ta ki natekepamichio chaanekapua, tísia tooremuame ti'tijoeri ku'ipua, nape neeea pu'ka ku'inarewachi simiyameo, tísia wa'api tiamekania ku'inarekao.

Paoroe Peero teriwa

¹¹ Neipami Antiokia mochikaiopua, Peeroo wa'achi enasoopua, ki kaawe iintoriopua pu'kao, te'yakania pu'kao. ¹² Ihji Peeroa, ki i'isaeri ti'tijoeri nokayame ahjama koayamekai pukeri eenao, toakamepua pu'kao, pu'ka

Saantiao na'naritoame wa'a e'enakame seewiapapua pu'kao, pu'ka ti'tijoeopua, tísia weemuamekopua pu'kao, siichitepuwa nokiwameo. ¹³ Wa'a iintokopa Peeroo, wa'achi noonowisire wahjachiai, ookapi i'isaeri Eesusichi paparameai, ahkasi Wenaweai wa'achi iintosiriapua tiame, ki ahpo Eesusichi teerewakamera iintoka. ¹⁴ Wa'a noonoikaopua pu'kao, se'wi ikikapua Riosi ka'karuma tuuyewarichio, neea wa'a noonoikopua pu'kao, yooma wa'a inamuachio, chaanekania Peeroo: “Nee, muuúa, uurio tijoekaiomua, ki uurio tijoechitia aamo uuyamepuua, pu'ka aamo siichitepuwa nokiwameo, kihta nateyamechitia tetewapao. ¿Achinikai muuua ki nateyame tetewaimua siichitepuwao, ki uurio ti'tijoe amochitia Eesusichi paparakameo, siichitepunuranimua uurio ti'tijoe nokayachitia ohjoremichioopúa?

I'isaeri ti'tjoeria yoomahka wa'achitia, newipatetiame ahpo Eesusichi paparae

¹⁵ 'Muuua nee tiamea, isaeri ti'tijoe na'nawakamepuua, pukaepa teemea isaeri ti'tijoeopua. Pukaepa te'ta nane'reka mochitoame teemea, aachin teeka taamo Riosie cheriweniameo taamo tatakoririao, ki seesenu ti'tjoerichitia, ki i'isaeri ti'tjoeri. ¹⁶ Teemeai wa'a ahkasi ehpe taawechiami nane'rekamepuua, pu'ka Moise nuurario, ki piipatiamekopua tatakorio, pu'ka nuurari yooraka mochitoniameo. Ehpeo nane'riame teemea, Eesusichikamera taamo paparakopa,

piipatiamekopua taamo tatakoririao, kihta puuu ehkoriaami Moise nuurari nokiwae. Puuu ehkoriaami nokitiamea, aaataoi ki te'ta piipatekamepua tatakoririao. ¹⁷ Nape teemea Riosie Weratiamekamerachi paparawae i'yamekapa taamo tatakoriria te'ta piipatetiame, ʒte'ta piipakame itipiame ohjoare teemea taamo tatakoririao, ki siichitepuwa tiamekapa pehjo? Wa'a tiame enesoo, ʒki kaawejoare wa'a teesoo Eesusichi taamo paparaa? Ka'ii, kiisi wa'a tiame puuu. ¹⁸ Neeea toakamekai oochetiame nokiwao Riosichi kaaweruma te'terewachi enepakao, wa'a iintokamekai eenechi oochetiame nokiwamechi oowe erapasaonia, neekamera ki kaawe iintokame enemiinia. ¹⁹ Neeea Riosie Weratiamechi paparaeo, me'yakamenia oochetiame nokiwame noochi teereriaio. Puuu wa'api Riosi nuurari chiiia, kiisi no'o ahsepari e'wewa teerekopao apochio, no'o mukukamechitia ikiteka, Riosichi no'o poanatakamepua. Nape ehpeo neea Riosie Weratiamechi paparapao, pu'ka oochetiame nuurari ki no'o ahsepari e'weriawichioo, kihta kokosapuame neea Riosieo, Riosie Weratiame ahjama mukukameka tiapao. Wa'a tiachio neea, Eesusi ahjama mukukame enesaa, Eesusi ahjama oijenakamenia tiame, weemera ahjari iinuepakaopua, Riosikamera yorakeka yasitomiapaopua. ²⁰ Ehpeo neea Eesusi ahjama mukukaio Eesusichi oijenakapao, no'o weemera ahjari Eesusichi ahjariaa, Eesusie teetoamenia, apoe Eesusikamera noochi yasitoamekopua. Wa'a tiachipa no'o weerewao

ki nooe teetoamepua, Riosie Weratiamekamera no'o teetoamepua, apoeo tísia no'o nakiyapa, no'owichio mukuriopa. ²¹ Wa'a iintokao neeea, kiisi wehchi ipaka tetewikamenia, Riosi no'owichio iintoriao; aaata Riosi nuurari e'weka newipaniame enesoo, kihtawichio mukukame enemii, Riosie Weratiamea.”

3

Riosichi kaawe te'terewa nayewaniame

¹ ¿Ai eeme Karata ti'tijoeri, kiisi ijinatame eemea! ¿Aatana ihsikame aamoo wa'a ikitekao? ¿Ki ma'chiamekosa aamo chaachapakame teemea, Eesusi Riosie Weratiameo kurusichi meritiamekopua pu'kao, yooma tetewachi meritiamekoo, aamokamera kaawewichio meritiamekoo? ² Ehsoo aamo iinatuketaone: ¿Achini teeka amochi uukame eemea Riosi Riosiwario, ehkoriaami Riosi nuurari nokiwarichio, naatichikosaoipua, weemera Riosi kaaweruma tuuyewarichi paparakopakosa? ³ ¿Rooroikamekosa eemea naaju? ¿Eemea ehkoriaami nuurari nokiwa na'pepakosa epeche aamo kaawe teeremio maayame eemea Riosichio? ¿Ki Riosi Riosiwariiekamera o'inekame eemea, Riosichikamera aamo kaawe aamo te'terepuawichioo? Wa'a teesoo, Riosi Riosiwarie aamo o'ineriaekamera te'teretomeriaipua, ohso kaawe. ⁴ Ihtanawichio kaawe enekamepu, yooma ki ookapi itapitia, Riosi Riosiwarie aamo ku'iretiaa, ¿kihtawichiokosa kaawe enekamepua, seenekachio pu'kao, kihtawichio kaawe eneka

itipikame enesoo? ⁵ ¿Naakonakosa Riosia, aamo ehkoriaami yoorariokopa, aamo ki'yakamepua ahpo Riosiwario? ¿Ki Riosi tuuyewarichikosa pichikekopa, aamo ki'yakamepua, ahpo Riosiwario? ⁶ Wa'achitia Aurani ehkoriaimai, Riosi paparakapa, kaawerumachitia tetewitiamepua Riosieo. ⁷ Wa'a teesoo, te'ta Riosichi paparaka mochikamerapua, te'ta Aurani tatanarachitia tiamera, ma'chiamé wa'a tiame puua. ⁸ Ehkoriaamio Riosia cheeriaipua Ehkoriaami Iyoterichio ki i'isaeri ti'tijoerioiopua tiameo, apochiche paparakopa, piipakame tetewimo tuurepua tatakoriario. Riosia Ehkoriaami Iyoterichio eee cheeka nayewerepua Auranio: “Neeea aamo tetejimarisiwachi aaata iintomiaeo, yomatiamé wehjoarichi ti'tijoerioopua ooweruopua tiameo, amochitia te'ta noochi paparakameopua, cheriwemania tatakoriario.” ⁹ Wa'a teeresoo yooma puua Riosichi paparamea, Auranchitia papariaopua, kaawe yorapuame puua Riosieo, tatakori cheriwekao. ¹⁰ Yooma puua Riosie Moise kiaretia nuurari ahsieme e'weka ahsepanariameapua Riosi cheriwewao, Riosi kokosaritere itipimerapua, ki yooma ahsepakapa yooraka Riosi nuurario. Wa'atiame iyotetiamepua Ehkoriaami Iyoterichio, eee cheeka naewakaopua: “Yooma ki ahsepaka yoorakame Riosi nuurarioopua, Riosi kokosaritere itipimeriche puua.” ¹¹ Ma'chiamé taamo chaaniamepua, nuurari chiia yoorarichio, aaataai ki piipakame tetewipuakopua Riosieo. Wa'achi chiioa Ehkoriaami Iyoterichioopua

tiameo, eee cheekao: “Aaata Riosie kaaweruma enepatetiamea, te'ta piipatetiamea ahpo tatakoririao, weemera ahjari kiapuamepua ki wahjiamesi, Riosichicheo, paparakache.”¹² Nuurari chiia nokiwamea, kihta tiamepua Riosi papararichiopua; puuu nuurari chiiaa, oowera ahseparika e'wepuameche nayewamepua, eee chiipapua: “Riosi nuuraritere yasitonariamea pu'ka e'weka nokiwa yasitokao, wa'api teetomeripua piiripioi ki se'wiche yorasika, Riosi nuurario.”¹³ Riosie Weratiamea, ahpo taamowichio kurusichi mukuriae taamo newipatekamepua, pu'ka nuurari chiia taamo Riosie kokosapuameo, cho'wepaka; i'ka eee tiame Eesusi ikimiao, Ehkoriaami Iyoterichi, eee chiamekopa: “Kurusichi meriwamea, tísia na'aramechitia meritiamepua.”¹⁴ Ihji Riosie Weratiame iintoriaa, Riosi Aurani tísia kaawe iintokemo tuuria puua, Aurani tetejimarisiwachi naawakamee. Eesusi Riosie Weratiamea kurusichi taamowichio mukuriaa, Riosi Aurani iintokemo tuuria puua, yomatiameweечи mochikamewichio, ki i'isaeri ti'tijoerichewichio. Ehpeo yooma aaata Eesusi iintoria ahpo pejanawachitia ukamea, Riosi Riosiwarira apochi yasitoamepua, te'ta Riosi cheeriachitia ehkoriaami o'iniao, iintomo tuukao.

Riosi nuurari ki Riosi Aurani iintokemo tuuri-achitia tiame

¹⁵ Ehpeo neea wa'achitarichi aamo nayewemania, itapiti aaata toowenarewa mukusao: Wee, aaata tijoea oowitiameai,

aaata toonariame mukisaa ihtoi ahpo
 iinuekao, iyosichi iyotesa tooweniamepua.
 Pu'ka iyoterichi tooeka tooetiaméo, aaataeoí,
 kiisi sewinatapuamepua, epechetakaói ki
 epechetakaói. ¹⁶ Wa'a iintokame Riosia,
 ehkoriaami taawechio, ti'tijoeri tatakoria
 ahsieme cho'wepuo tuukao, ooka aaata
 iintokemo tuuriaio. Piiripi puua Aurani
 enerepua, piirea aaata Aurani tetejimariwachi
 naawameri, neipa wahka ihtoriachio.
 Aurani iintokemo tuuriaepua, aaata
 Aurani tetejimarasiwachi, naawameri
 nayewaka cheerepua. Ki muuwaeme Aurani
 tetejimarisiemiachi naewaka cheerepua, aaata
 weeka maaepoiopua, piiripi wa'apiche naewaka
 cheerepua pu'kao. Puu piiripi aaata Riosi
 cheeriaa, Riosie Weratiame puua, apoe
 enameri eenakamepa. ¹⁷ Pukachi simiyame no'o
 ma'chitanariaa, ihjipua: Riosia Aurani ahjama
 katewiaio, ahpo iintokemo tuuriaio, te'ta pichiwa
 wa'a iintomo tuurepua, kiisi wehchi wichiteka.
 Pukaepa Riosi Aurani cheeriaa, ka'chitia
 taawechi sewinatatiamepua Riosi nuurarieoi,
 naao sientó piire weerewa aampa oosa mariki
 paaumpari neipami, eenakameaipua nuurari,
 Moise Riosie kiaretiaa. ¹⁸ Wa'a tiichiopua, Riosi
 nuurari Moise kiaretiae yooreka, cho'wepuame
 enesoo taamo tatakoriaio, kihtawichio
 nateriame enemii, Riosi Aurani apochiche
 paparariae, tatakoria cheriwio tuuriaa, kihta
 itapiti yoorari natekachiopua. ¹⁹ Wa'a teesoo,
 ¿ihtanawichio yachatiamé enerepu Moise
 kiatiamé nuuraria? Puu Riosi nuurari Moise

ki'yariaa, Riosie ahjae wenenejimichio enerepua, ki kaawe noonoitame ti'tjoerio. Nape Riosie kiatiamapua nuurari, animari kosoka ahpo cheriwepuawichio tatakoririao, aaata Aurani tetejimarisi teetowachi eenachisi wa'a teeremeri eneriamepua. Puuu wa'a tiame teeretoniamema, ahkasi Aurani tetejimarisiwachi naawachisi wa'a teeremeri eneriamepua, pu'ka Aurani tetejimarisiwachi enamerichio Riosia pu'kao, tisia kaawe iintomeriko tuuriamepua, yooma pukachi paparariao, tatakoriria cho'weneka. Riosia pukeri ahpo nuurari ki'yaiopua ti'tjoerio, pahchao Moise ki'yakamepua pu'kao ahpo tewekachi ku'kuiwáeo, neipao Moisea, ti'tjoeri u'yeparepua pu'ka nuurario, yooreka mochitomichiopua. ²⁰ Nape Riosia ahpo iintomo tuuyaio, aaata Aurani tetejimarisiwachi naawamerichio, ki aaata piirechie chaanepua nakiriamepua. Riosia pu'ka aaata cheeka nayewariao, ahpo Taana i'ka weechi tijoe tijoetumerio, apoeko tuuka cheeriamepua; ka'chitia ooka tiamekapa Riosia.

Aatia tiachipa Riosi nuurari yachatiame

²¹ ¿Riosi nuurari e'weniamema, Riosi iintomo tuuriachitia tiame, wa'achi tiame ohjoarepua, Riosichi kaawe te'terepuamewichio? Ka'i kiisi wa'achi ahpo te'tiamepua. Wa'achi tiame enesoo, Moise nuurari e'weka mochitoio Riosia, taamo weemera ahjari kiamiipua, taamo apochi kaawe te'tereka mochitopao. ²² Nape Riosia Ehkoriaami Iyoterichio, yooma taamo tatakorieme teewamepua, ki ahsepari

taamo e'wiamekopao, ahpo nuurario. Wa'a tiiachipa Riosia, ahpo Taana taamo uhjurerepua, pukachi paparaka taamo piipamichiopua taamo tatakoririao, pukachi paparaka tiameo, taamo teimichiopua weemera ahjario, te'ta apoe Riosio wa'a iintokemo tuuriao. ²³ Ke'chu eenoi Riosie Weratiameo taamo ahjachi paparamerio, Moise nuurari chiiiaa, taamo chapika yasitoame eneriaipua pehjio, ahkasi Eesusi Riosie Weratiame eenachisi, pu'ka nuurarie taamo kokosapuameo, ahpo mukiwae taamo pejana cho'wepuachisi. ²⁴ Puuu oosa mariki aampa ooka nuurari chiiiaa, puuu animari ko'yaka Riosichi oowewaa, ahpo tatakoriria cheriwepuawichioo, ahpo masitewatere taamo teeretokamepua, kukuchi nu'nunti masitiamechitia, taamo ki kaawe iintosoo pu'ka nuurari ki e'wesoo, Riosi taamo kokosamerikopua. Wa'a teetokame teemea pu'ka Riosi nuurari Moise kiatiamechi teetoka mochitokame teemea, ahkasi Riosie Weratiameo tamochi eenariachisi. Ehpeo Riosia weeechi tekisaopa tijoechitia tijoetukao, ahpo Taana Eesusi weerewachi enepakaopua, pukachi iintokamepua yomatiamé ti'tijoeri apochi paparameo, ahsieme ti'tijoe tatakoriria cho'wewaopua ooweruopua tiame. Puuuu, ahpo kurusichi mukiwae natetekamepua pu'kao, ehkoriaami animari Riosi oowewarichitia ko'yéka. ²⁵ Ehpeo teemea wa'asio, taamo Noono ahpo Taana Eesusichi wa'a tiiame taamowichio iintoriopao, ki Moise nuurari masitewatere mochitoamepua,

Riosi masitewatere mochtioamepua, apoe te'ta inisiamepua taamo neesetokao, apoe tewekachi kahtiame taamo Noono. ²⁶ Eesusi Riosie Weratiamechi paparopao, Riosi taamo Noono tewekachi kahtiamea ahpo tatana taamo enepatekamepua. ²⁷ Eemea Riosie Weratiamechi paparapao, Riosie Weratiame ahjama pirenatukamepua, Eesusi Riosi Riosiwari paatotiamekapa, pu'ka Riosiwari wakiraeka aamo neesetoame eemea. ²⁸ Wa'a taamo iintokapa Riosia, ahpo te'ta tatanachitia taamo tetewamepua, yooma taamo apochi paparameo, wa'achitia napati tetewaka, pe'yachi isaeri ti'tijoetukamekoipua, rieke ti'tijoeturikooiopua, teekoemekooi, ki teekoemekooiopua, tijoekooiopua, oowitiamekooi. Yooma wa'a te'tiapaopua teemea, Riosie Weratiamechi pirenatupakamekapao, piiripi wa'api enepakame teemea, Riosichio. ²⁹ Yooma Riosie Weratiamechi te'tiamea, Aurani tetejimarika tiame enepakame teemea, Aurani tetejimari enepakapao, yoomahka iinueme teemea kiapuao, Aurani Riosie kiapo tuutiamero.

4

¹ Nape neea, pu'ka nuutewachi simiyameo, kaawe aamo ma'chitanarenia neea. Aataai pukeri weweripao, ki sewina te'tiame eneriai teemea, aataoi ta'pechi tekipanameopua, yooma ahpo iinuwakoi, ahpo noono tooeriaopua. ² Ihjia, aata neesetorichi yasitoamepua pehjio, ahkasi ahpo noono cheeriachisiopua, kiapuameopua ahpo iinuwa tooeretiao. ³ Wa'a

te'tereriai teeme i'isaeri ti'tjoeria, Moise taawechisi wa'anao, kukuchi nu'nuntika te'tereriai teemea, pu'ka oochetiame nuuraritere nokiwao, ti'tjoeri tatakoriao cheriwewa teewesiwachiopua, ki nateteniameopua pehjo.

⁴ Wa'a te'tereniame teemea ahkasi Riosi e'raria taawechisi, waika asisoopua, apoe wa'api oowitiamechi naawarepua weechi tjoerichitia, wa'a iintosaapua ahpo wa'apio, apoe wa'apikaioopua, ahpo Taana teewarepua; wa'a ikisaopua pu'ka ahpo Taana teewario, ti'tjoeekachimi uhjuraropua, ahpo tisia kaaweruma tuuyewari nayewatumichioo. Riosia pu'ka taawechiami ahpo Taana ti'tjoeekachiami uhjuroio, teemea Moise nuurari nokaka mochitoriaipua pehjo.

⁵ Nape Riosia ahpo Taanachitia eenakaopua, wa'asi weraparepua, Moise nuuraritere nokiwameo. Riosia pu'ka Moise nuuraritere nokiwa wa'asi werapasaapua, ahpo mukiwae yooma taamo tatakoria ahsieme natetesaopua, ahpo tatana iintapakamepua taamoo.

⁶ Ehpeo Riosia, aamoo ki i'isaeri ti'tjoerikoio, te'ta ahpo tatana iintapakapao ahpo Taana Riosiarira, aamo iikachi yasipaterepua. Wa'a te'terepatiaapa eemea Riosieo, aamo Noononayewiaio, Riosi kukuchiwarachitia: "i'No'no, no'o No'nola!", chaachapamepua Riosio.

⁷ Wa'a ikitiapa muuua ki seenu muuua Riosi tetejimarichio. Muuua te'ta Riosi taanarakapao, Riosi aamo Noonoe kiapuamepua, yooma ihta ahpo taana kianameopua, yooma ihta Riosie aamo kiapuame nuutekia.

Paoroe Eesusichi paparama inataniame

8 Eemea, pukeri ke'chu Riosi machiyaiopua pehjo, itapiti aamo ri'riosiwatae, chapitiame mochitoriaipua, pu'kakamera aamo riositewa e'weka. ⁹ Nape ehpeo eemea, Riosichi mochikai eemea, ohsotiao Riosikamera amochi kahtioiopua, ¿achini iikai eenechi pu'ka aamo chapitiametere mochitonare eemea, pu'kao kihta aamo ki'yamekoipua aamo Riosichi kaawe te'terepuao? ¹⁰ Eemea pehjo, aamo kaawe te'teremichio Riosichio, ihtaoi taawechioi iyoriweka pahkotamepua, ihtaoi paaumpari paamuniachioipua, ihta mechachioi iyoriweka pahkotiamepua, ihta taawechioi iyoriweka pahkotamepua. ¹¹ Tisia seewenania amochio, no'o tehkiio amochio, kihtawichio kaawe eneriameko e'rakao. ¹² No'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiameo, neea aamoo utewaame aamo chaanenania, eenechi noochitia utewaame paparaka mochitomichioipua Eesusi Riosie Weratiamechio. Neea amochitiao toakamenia no'o pukeri o'inia teereriao, Moise nuuraritere nokiwameopua. Eemea aamo no'o masitia toayaio, ki no'okamera ki kaawe ikitiamepua, eemekamera ki kaawe ikiyamepua wa'a nokakao. ¹³ Nane'riame eemea, pukeri wa'a aamo no'o nayewaturioiopua Riosi tuuyewario, no'o kokoriamе oiriopua, waika taawechiamio. ¹⁴ Wa'a tiapa neea, tisia tehki teeretoka aamo masitekamepua wa'ao, nape neea amochio kaawe e'ramenia, kiisi no'o nahsineka tetewikamekopua, kihta no'o ipaka. Ohsokamera kaawe no'o uuka tetewikame eemea, no'oo

Riosie aamo tuuyemichio uhjuratiamechitia, no'oo Eesusichitia tetewika, apoe Riosie Weratiamechitia uuka. ¹⁵ ¿Ihtana ijikikame eemea pu'ka no'o aamo masiteria pu'sereriaio, no'o Riosichi simiyame kaaweruma aamo masiteriaio? Wa'a no'o ihsioio no'o masitekao, tisiwa kaawe erakoameai eemea, ahkasioi aamo puusioi ma'chipasa, no'o yahcheme erakokameai no'o tísia aiwame tetewapa no'o kokoriopao. ¿Ihtana ijikikame eemea naaju? ¿Achini iikai wa'a noonokame eemea? ¹⁶ Neeea aamoo, aamo toayame inamukame neeea, aamo ka'karuma tuuyewari Eesusichi simiyame nooe aamo masiteriaio. ¿Kikosa eemea no'o aamo masiteria ipaka tetewapao, aamo seepurawachitia no'o tetewamepua, no'oo, te'ta pichiwarei Eesusichi simiyame aamo masitekamekaiopuá? ¹⁷ Puuu wihkueka aamo masitiamea, tísia kaawe aamo yorakio chaachapamepua chaachapao, nape ahpo iikachio, kiisi kaaweruma erakoai chaachapamepua. Puuua oowera wa'a aamo chaachapamepua, taamo poanatuawichioopua, apochikamera te'terepuawichioopua. ¹⁸ Wahjachi kaawe nayeweniamea, kaawerumapua kaawerumao, nape kaaweruma inataka chaachapatiameneesoo. Neeea mehka kahtiaio, senepi taawechi wa'a tiame kaawe e'raka aamo nayewenariamenia nayewiaio, nape ka'chi ikime wa'a e'rio, tísia iikachi kokoreka inamuamekapa pu'ka aamo nokayao. ¹⁹ Eeme no'o noonolawaka te'teriamene Riosichio, tísia kokorenia wa'a aamo nokayopao, ahkasioi

saumerichitia kokosa tiiame saayamenia noochio. Ahkasi wa'a teeremeri neeea iikachi kokorewa aiwakao, ahkasi eenechi Riosichi aamo kaawe teerepachisiopua. ²⁰ Ehpe wa'api aamo mochikachi yasisaa tisia kaawe eramiinia, tisia kaawe e'raka no'o aamo nayewemiaoopua; nape mehka kahtiapa neeea, ka'chi ikime e'raninia wa'a e'raio.

Aachin teereria Aurani ooka tatanarachi

²¹ Eeme wisikuari masitiamechi uumpa-nariamea, ¿nane'riamena eemea Ehkoriaami Iyoteri chiiiao pu'ka masitia Moise nuuraritere mochitoniamero? ²² Wee, Aurani ooka tatanarachi teerekame, pu'ka wa'achitarichi aamo kaawe tuuyemania aachin teereriae pukachio. Ihjia eee teereriaipua: Piiripi puuu Aurani taanaraa, Aakari tewaniame oowitiamechi taanatatiame eneriaipua, puuu oowitiamea Aurani ta'perachi puhkuchitia yasakame. Piire Aurani taanaraa, Aurani te'ta uupirachi naawakame puuu, ki puhku oowitiamechi. ²³ Puuu puhkuchitia kahtiamechi naawakamea, aaataoi taanataniamechitia, tanatiamepua. Nape ki oowitiame puhkuchitia yasitoamechi naawakamea, Riosie taanaepo tuutiapa, taanaetiamepua. ²⁴ Ihji ooka Aurani tatanara te'teriaa, ooka Riosi kateweri iintotiamepua, Riosie ti'tijoerichi katewetiamochi simiyameo. Piiripi ihji ooka kateweria, Riosie sinai kaawichi Moise kiatiamepua. Puuu kateweria, Aakari oowitiamekaitepua, Aurani ta'perachi puhkuchitia yasakame. Yooma pu'ka

Moise kiaretia yooraka mochitoamea, Aakari tatanarachitia te'tereniamepua, pu'ka e'wewatere mochitoapa, pukae chapitiame. ²⁵ Ehpe taawechi Eerusareni mochiwaria, Sinai kaawika tiiamepua Aarawia weechi weeriam. Ihji i'ka weechi Eerusareni i'isaeri mochikamea, iiweta simitiamepua pehjo, Riosie Moise kiaretia nokaka mochitopuame, pu'ka nokiwame puhkurachitia te'teriamepua pehjo, pukae chapitiame te'teriapua pehjo ehkoriaami Aakarichitia. Yooma ihji i'isaeri pu'ka nokiwa masitiamea, yooma puuaa aaata masitiao, pu'ka Moisee nokisitewa puhkuchitia enepatiamepua, apochitia te'teria. ²⁶ Nape Aurani uupira Saara teewaeriam, tewekachi Eerusarenikaite puuaa, te'ta weemera Eerusareni, ki pusie tetewiniame pehji. Puu Saara Riosie tuutiame taanaremioo, taamo yeeyekaitepua Riosichio. Yooma pu'ka Saara Riosichi tatanaraka te'teriam, tewekachi Eerusareni taamo mochiwaripua. Wa'a tiachio yooma teemea, pu'ka Saara tatanaraka te'tiame teemea, Riosie iintomo tuuria pichikekapa ahpo Taana Eesusichi iintomo tuuriao. ²⁷ Ehkoriaami iyoterio pu'ka Saara ootiam naye wakao, eee chaanekamepua pu'kao:

Peenia erapa muua, muu ki taanatamea,
     kaawe e'raka sisanamitiamua,
     muu ki sauka kokosa aiwakamea.

Muua ki tatanatameai,
     epeche tatanaameri muua,
     ki aaata oowitiame tatanatamechitiapa.

²⁸ Ehpeo no'o Riosichi poponiwaka te'tiamea

pipiniwaka te'tiamekaapua tiame, Ihsa teereriaka te'teriamo teemea, Ihsaa, Riosi iintomio tuurewachi naawakamekapa. Ehpeo teemea Ihsa Riosi iintomo tuurewachi naawakamechitiao, Saara tatanara teemea, Riosi taamo iintokemo tuuriachi paparakapa mochitoamekapapua, Auranichitia. ²⁹ Puuu Aakari taanara Ihmaéri tewaniamea, oowera tijoe naawachitia naawakamepua, nape Ihsaa Riosi Riosiwari taanaretewachi naawakamepua, Riosia Auranio, Saara iintokemo tuuriachitia. Wa'achitia waika taawechiamio, Ihmaéria na'arerio Ihsao, wa'achitia teemea Riosi Riosiwari naawakamea, na'areniamo teemea, ki apochi ijinuemeopua Riosi Riosiwario. ³⁰ Ne'nemitiaopua Ehkoriaami Iyoterichio, aachin tiamekopua i'ka ooka tatanareniachio: "Saaraa chaanerepua Auranio: U'mapumitia muuuu, i'ka oowitiame puhkuchitia taamo ta'pechi ohjoemeo, taanara tiame. Puuu oowitiame taanaraa, kihta kipotepuamepua aamo taana toemiameopua aamo iinuwaro." ³¹ Wa'a teeresoo teemea, ki pu'ka oowitiame puhkuchitia yasakame tatanaraka te'teriamo teemea, Saarakamera tatanarakameka te'teriamo teemea, Riosi Riosiwari weemera naawakamekapapua, Riosichio.

5

Puhjetiame mochiwa oochetiame nokiwao

¹ Teemea Riosie Weratiameo, puhjetiame teemeapa oochetiame nokiwameo, pu'ka Riosie Moise nuuretiao, utewachi ki ookapi

taamo e'wepua nuurewaopua. Ehpeo kaawe aamo inateka mochitopuapua, ka'te eenechi pu'ka oochetiame nokiwatere mochitomitia eemea, aamoo itapiti utewachi nokitiameopua, itapiti oisi yoomuame kutamochi puritiame tekitoamechitia. ² Kaawe keepumitia eemea i'ka aamo chaaneniao. Nee Paoroa, aamo tuuyeka chaaniame neea, eenechi pu'ka siichitepuwa nokisisaa eemea, Riosie Weratiame iintoriaa, kihta nateyame enemapua aamowichioo. Riosie Weratiame aamowichio pejana iintoriaa, kitachi kaawewichio itipimapua tiameo. ³ Pichiwa aamo chaanenania i'kachi simiyameo, aaata siichitepuwa ihsinariamea ahpo tatakoria cheriwepuawichioo, yooma ahsepari e'wewa yorametepua Moise nuurari nokiwaopua. ⁴ Eemea pu'ka Moise nokiwatere mochitonaresaa Riosichi kaawe te'terepuawichioo, poanatokame eemea, Riosie Weratiamechio, wa'a te'teripao eemea, kiisi uuka mochimeri eemea Riosie aamo te'ta nakiwao. ⁵ Nape teemea uukamekaopua Riosi taamo nakiyao, Riosi Riosiwarioo kaawe e'raka mochitoame teemea, yooma Riosie taamowichio iintomo tuuriao, ahjachi erakokaopua Riosie taamo kiapuamekoo. ⁶ Riosie Weratiamechi ahjama enepatioopua taamoo, puuu siichitepuwa nokiwamea, kihtawichio nateyamepuu taamowichioo, pe'yachi ki siichitepuwa nokiwaio. Riosie Weratiamechio, paparaniakamera, te'ta nateyamepuu, Apoekamera te'ta taamo nakika pejana mukukamekopa, teemea Eesusio ahpo taamo nakiyachitia, wa'achitia taamo

nakika mochtomichiopua i'ka weechoio.
7 ¿Achini ijikiru eemea, aamo kaawe te'teretoaio? ¿Aatana aamo sewina erapatekame aamoo, ki e'waka mochtomichioopua, te'ta pichiwari chiiameo? 8 Ihji sewina aamo ijikiriaa, ki Riosichi eenamepua, Riosio ahpo Taanachiche paparamichio aamo paaekamekopua. 9 Nane'reka mochtitopuapua, pu'ka aamo se'wi erapatiametchiopua, puu ki kaaweruma aamo erapateniamea, rewaruraka ihsiamepua amochi muipakao, ti'tijoerio eee chaachapawachitia: “Ku'ita rewarurakaio, yomatiam paatusichi mu'ipamepua.” Pukaepa tisia kaawe aamo neesetomitia eemea pu'ka ti'tijoerichio, ki rewarurachitia amochi ikimichiopua, pu'ka ki kaaweruma masitiao ki amochi mu'ipamichiopua mehtapakao. 10 Nape neea Riosichio ahjachi e'ramenia, ki amochi mehtamichiopua pu'kao, aamo sewina erapatekao; puu aamo sewina erapatiamema aaataai, ki wa'atia itipimeripua Riosi kokosarieo, pe'yachi aaataai enema. 11 No'oo siichitepuwachi simiyame no'o masitiame enesoopua pukeri no'o o'ineriachi o'inia, ti'tijoeri Riosie kaawe tetewipuawichoo, ki no'o nekamuchemii i'isaeri ti'tijoeria; pu'ka siichitepuwachi simiyame no'o masitiame enesoo, puu Riosie Weratiame taamowichio mukuriamechi simiyame no'o masitiao, ki eina teeremiipua i'isaeri siichitepuwachi simiyame masitiamewichioo. 12 Puu aamo sewina erapatiamelopua Riosichio, aamo siichitepuwa nokiwa nokijeramea, te'ta yomatiam ahpo tehpunasaapua, kaawe

enemiipua ohso kaawe! ¹³ Eeme Riosi ijinuwa enemichio paaetiamea, poanatupuapua pu'ka ehkoriaami nokariamechiopua, Moise nuurarichio. Poanatupuapua tiameo yooma ihta ki ka'karuma erakowaopua, ka'karumakamera erakoka mochtopuapua ohso kaawe, kaawe aamo nakika tetewipuapua, te'ta aamo nakirae. ¹⁴ Puuu Riosi nuurari chiiaa, piiripi naawesarichi ahsieme chiamepua nokipua, puua ihjipua: yomatame Riosi yooreniamea, piiripi naawesarichi ahsieme nuurari puua, eee chiame: "Aamo wa'api aamo nakirewachitia, wa'achitia nakipuapua aamo piirechioio." ¹⁵ Pukaepa kaawe aamo inateka mochtopuapua, aamoe wa'api aamo na'ara nokaka mochtosaa eemea, aamoe wa'api aamo soopameripua.

Taamo ki kaaweruma ikotuwa

¹⁶ Pukaepa eemea, ohso kaawe Riosi Riosiwari nakiyachitia mochtopuapua, ki aamo a'chi tiame erakoa nokaka. ¹⁷ Ki kaaweruma ikotuwaa, tijoeripua oowitiamechiopua tiameo, Riosiwari kaaweruma e'rawachi nasiwamepua; Riosiwari kaaweruma e'raria, ti'tijoe ooweru tiame ki ka'karuma erakowa ikotuachi, nasiwamepua. Puuu ki kaaweruma ikotuwaa, kaaweruma ikotuwachiche nasiwakache yasitoamepua. Pukaepa aamo inatarichio, tehki e'rame eemea, aamo kaaweruma uumia yorapua. ¹⁸ Eemea Riosi itanemetepua ku'iwao, Riosi Riosiwari aamo ma'chiame tetewitemichipua, ki kaawerumakopua pu'ka ki ka'karuma masitia na'naritonameo, Moise nuuraritere

mochiniameopua ehkoria misisi noki wameopua.
¹⁹ Puuu ti'tijoe ri ki kaaweruma ikotu waa, ma'chiame tetewiniamepua ihsiam ekoo, ihjichitia: suwepori nokinarewa, ewipuame nokinarewa, ki kaawe nokinarewa siintoka,
²⁰ itapiti netetiamechi riosienaretewa, siporewa nokinarewa, nekumekache mochitonarewa, ki kaawe erakoa mehtakache mochinarewa, wa'inakache mochinarewa, nekakokache mochinarewa, ki ihkokeka mochinarewa, seepurewatekache mochinarewa, naasipasi poanatanarewa, pirenachi pirenaturichi enepanarewa, ²¹ piirechi iinuekachitia ikotuka yasinarewa, nawajinarewa, siinto pahkochi oinarewa, yooma ihta oipua wa'a te'tiameo. Aamo inateka mochinurakai pu'ka wa'a tiame ikotuwao, eenechi aamo chaaniamenia, kaawe aamo inatepuapua. Yooma wa'a tiame nokayamea ki reesisepuamepua, Riosi ye'karichi mochipuawichioo. ²² Riosi Riosiwaria, iikachikamera taamo ku'yamepua taakekao: nakiwari, peenia erakori, ta'iria yasira e'rari, moena tiioi kaawe e'rewa, kaawe e'raka ku'iwa, kaaweruma eneniame ti'tijoe ooweru tiame, ahpo iyorimiache ihsiam e, ²³ tesiwe e'raka tetewiniame, ahpo na'ara ihsinarewao wa'iname. Yooma i'ka iyorika yasitoamea, kihta tiamepua ahpo ki kaawe iintorio chaaneniameo, ihta nuurarioi iyoriwaopua. ²⁴ Riosie Weratiame ijinuwaraa, me'yakamepua ahpo ki kaaweruma eratio, te'ta ikotuwa eratiamerao. ²⁵ Teemea taamo weemera ahjarichio, Riosi Riosiwariae ku'iwae mochitoame

enesaa, Riosi Riosiwarie taamo neesetoka panitotomete teemea. ²⁶ Kiteremete teemea tamochio, epeche weruma ahpo erakoniamero, ihtaoi ki iintomete teemea taamo ahpochi nenekaniameo; aataoi ki ahpo ikotukemete teemea wa'achi teerenarekao, ihtaoi itapiti wa'achitia iinuenarekao.

6

Ahpo ku'ika mochtipuame

¹ Eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiamea, aata pooniwa piiniwaoi eenechi ki kaawerumachi wichikame enesoo, muuu kaawe oiyameapa Riosichio, kaawe e'reka ku'ipuapua pu'kao, sosopatiame nayeweka, eenechi kaaweruma pooechi enepatepuapua. Nape pu'ka tuuyeka ihsiaio muuuu, kaawe aamo inateka ihsipuapua, seenekachi wa'achi iintotare muuuai, se'wi wichikaopua ki kaawerumachio. ² Pukaepa eemea, kaawe aamo neesetoka mochtipuapua, ki itapiti ki kaawerumachi aamo ruhjipuawichioopua. Kaawe aamo neesetoka mochtosaa eemea, Riosie Weratiame nakiya yoorame enemapua, aata ku'ipuawichioopua. ³ Aata te'ta ki ahpo ki kaawerumachi wichimio e'ramea, wa'a e'ramea, ahpo wa'api wisikuamepua. Aata kihta ahpo tuuyepo maayamea, iinuekaitepua aatae ahpo tuuyeka chaanepuao, wa'a e'raka ahpo wa'api wihkuamekapao. ⁴ Aata ahpo piirechi ku'inariame enesaa, ahpo wa'api Riosichi kaawe tiakamera ne'nemetepua pahchao, aata piirechi ku'ipuawichioopua.

Kaawe ahpo teeresoopua Riosichio, kaawe erametepua aaata piirechi ku'ime tiiapao. Nape puuua aaata ku'ikaiohua, ki ahpokamera epeche werumako erametepua aaatachio. ⁵ Yooma aaata pipiripi teeme, ahpo Riosichi kaawe teereme tiia, yorameripua, ki aaata piirechi ku'iwa iintoria wa'achi iintonareka.

⁶ Ehpeo te'ta aamo inatepajeraninia i'ka: Yooma aaata Riosi kaaweruma tuuyewari masitameraa, ahpo masiterae ku'ipuamehua, ihta kooameeo, ihta nakiwaeoi.

⁷ Piirechi tuuyewari aamo kiamania tiameo, puuua ihjipua: Ka'te wihkuenaremitia eemea Riosio. Riosi wihkuenariamea, ahpo wa'apikamera wihkuiaamehua. Eemea ihta aamo echaria, pu'ka echitiame i'ipameripua. ⁸ Ahpoche ki kaaweruma ikotuwa teerewa echakamea, ahpo ki kaaweruma ikotuwa taakeriache i'ipamapua. Puuu echakame waikao, te'ta poanatukame enemeripua Riosichio, mukukamechitia Riosiwichioo. Nape Riosi Riosiwari pu'seria echakamea, kaaweruma ahpo iintoria i'ipamapua, Riosikamera pu'seria. Puuu Riosi pu'seriakamera echakamea, ki wahjamera ahjari i'ipameripua. ⁹ Wa'a teeresoo, ki nahsinapamete teemea, aaata taamo kaawe yoorao. Wa'a taamo te'teretosoopua, i'ipapuame asisoopua, taamoo uumerikopua Riosie taamo kiapuameopua, Riosie taamowichio nuuteniameo. ¹⁰ Wa'a teesoo waikao, senepi aaata ku'ime teeresaa, ku'ipuapua, aaataoi, nape te'ta Riosichi paparameo.

Kajuyachi wa'asi tuuyewari

¹¹ Nee, no'o cheriwepuapua no'o weeweruma iyoterioipua, no'o wa'api sekao. ¹² Puuu aamo eina nokayamea, aamo siichitepuwaka mochijeramea, oowera i'isaeri ti'tijoeriwachi kaawe itipinaria nokayamepua puuu, oowera Moise nuurarichi aamo kaawe te'teretomichio chaachapamepua, ki ahpo wepipuawichioipua i'isaeri ahpo siichitepuwa nokayameopua. Puuu ki masitenariamepua Eesusi Riosie Weratiamechi simiyamepua, ki ahpo kokosa tiame aiwatepuawichioipua. ¹³ Nape yooma puuu ahpo siichitepuwa nokayameai, ki ahsieme yooreka mochikamekaipua, Moise nuurario. Aapoea oowera aamo utewa yoorame puuu, aamoo siichitepuwa nokisisoopua, ahpo aiwenariapa aamoo utewachi ahpo nokiwa nokayame, enepateriapa. ¹⁴ Nape neea noochi wa'apio, kihta oisa e'ramenia ihtoioipua, Riosie Weratiame iintoriakamera oisa e'ramenia, no'owichio kurusichi mukukamekopa. Yooma i'ka wehjoarichi ki ka'karuma nokinarewaa, mukukame puuuapa noochio; i'ka weechi ki ka'karuma nokiwameonia, ki pu'seriamenia, mukukamepua wa'asi no'o pu'serepuawichioo. ¹⁵ Teemea Riosie Weratiamechi kaawe te'terimea, siichitepuwa nokiwamea ki siichitepuwa nokiwameopua tiameo, kihta nateyamepua wa'asio, taamowichioo; taamowichio te'ta nateyameraa, weemera ahjarikamera puuu, te'ta ka'karumakamera taamo eneparia Riosichio.

¹⁶ Ehpeo neea yooma no'o tiichitia

te'teriamēopua Riosichio, taamo Noono tewekachi kahtiamēo amochi teewejeramenia, yooma amochi ta'iria mochiwa, tísia kaawe aamo yoorawa iintowa. Wa'a aamoo yorajeriamenia Riosio, te'ta pichiwa Riosi mochiwarirakopa. ¹⁷ Neeea ehpe waanamio, ki aatae a'chi chaaneme tiamenia, se'wi no'o masitio tuuwaopua, Riosie Weratiamechi simiyameo, neeea no'o weerewachio, naania tiamekopapua no'o wepiretiachio, pu'ka wepiretiaē no'o kokosa saaeriaō. Puuu te'ta saaeriaa te'ta no'o ma'chitamepua, no'oo te'ta Eesusichi simiyame pichiwari masitiamekóo.

¹⁸ Yooma eeme no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, Apoe Eesusi Riosie Weratiame Paamiraopua, amochi yahchejerani neeea, ahpo kaaweruma tesiwewaopua amochio, yooma aamo pipiripi iikachiopua. Wa'a ikisaa tísia kaawe enemapua. Cheriwema ehpeo, yooma i'ka no'o iyoteria keepuameo.

**Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari
Huarijío: Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari New Testament**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huarijio

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c8002ff9-eafc-5d29-b2c7-a847cdca6c74